

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง “การจัดการฟาร์มโคนมตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี : กรณีศึกษาจังหวัดสุโขทัย” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวิธีดำเนินการวิจัยโดยใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จังหวัดสุโขทัย และสื่อนำนมดิบกับศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ประกอบด้วยอำเภอที่มีศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมทั้งหมด 4 อำเภอได้แก่ อำเภอสรรค อำเภอสรรค อำเภอสรรค อำเภอสรรค จำนวนทั้งหมด 66 ราย ประกอบด้วย

- ศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมอำเภอสรรค	จำนวน 42 ราย
- ศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมอำเภอสรรค	จำนวน 4 ราย
- ศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมอำเภอสรรค	จำนวน 9 ราย
- ศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมอำเภอสรรค	จำนวน 11 ราย

กลุ่มตัวอย่าง ทำการศึกษาจากประชากรทุกรายโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการศึกษา ดังนี้

2.1 เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Closed-ended questions) และคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended question) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดสุโขทัย

ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกครัวเรือน ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนม เหตุผลในการเลี้ยงโคนม การได้รับความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานฟาร์มโคนม อาชีพหลัก อาชีพรอง ขนาดพื้นที่ถือครอง จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่เลี้ยงโคนม จำนวนแรงงานรับจ้างเลี้ยงโคนม แหล่งเงินทุน แหล่งสินเชื่อ ภาระหนี้สิน ผลผลิตน้ำนมเฉลี่ยต่อเดือน รายได้จากการจำหน่ายน้ำนมดิบ รายได้จากการจำหน่ายลูกโคและโคคัดทิ้ง รายได้จากการจำหน่ายมูลโค และรายจ่ายในการเลี้ยงโคนม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการฟาร์มโคนมของเกษตรกรในจังหวัดสุโขทัย ประกอบด้วย

คำถามเกี่ยวกับ ด้านพื้นที่ฟาร์มและโรงเรือน ด้านพันธุ์โคนม ด้านอาหารและการให้อาหารโคนม ด้านสุขภาพสัตว์ และด้านการจัดการรีดนม

ตอนที่ 3 การจัดการฟาร์มตามมาตรฐานฟาร์มโคนมและการผลิตน้ำนมดิบของ

ประเทศไทย พ.ศ. 2542 หลักเกณฑ์การปฏิบัติตามข้อกำหนดประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบฟาร์ม 2) การจัดการฟาร์ม 3) การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ 4) การจัดการสิ่งแวดล้อม และ 5) การผลิตน้ำนมดิบ การเก็บรักษาและการขนส่งน้ำนมดิบ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการฟาร์มโคนมของเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วย

คำถาม 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1) ปัญหาในการจัดการฟาร์มโคนม ในด้านองค์ประกอบฟาร์ม การจัดการฟาร์ม การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ การจัดการสิ่งแวดล้อม และการผลิตน้ำนมดิบ การเก็บรักษา และการขนส่ง ส่วนที่ 2) ข้อเสนอแนะในการจัดการฟาร์มโคนมของเกษตรกร

2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ มีวิธีการดังต่อไปนี้

ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโคนม มาตรฐานฟาร์มโคนมและการผลิตน้ำนมดิบของประเทศไทย พ.ศ. 2542 จากเอกสารต่าง ๆ รวมถึงผลงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ จัดทำแบบสัมภาษณ์ที่ประกอบด้วยคำถาม และคำตอบตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content validity) เพื่อตรวจสอบว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนั้นสามารถวัดได้ตรงตามที่ต้องการครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาหรือไม่ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นหรือข้อความที่ควรเพิ่มเติมหรือแก้ไข หลังจากนั้นจึงนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายฟาร์ม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จังหวัดสุโขทัย และส่งนํ้านมดิบกับศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ประกอบด้วยอำเภอที่มีศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมทั้งหมด 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสรรคบุรี อำเภอทุ่งเสลี่ยม อำเภอกิ่วลม และ อำเภอกงไกรลาศ จำนวนทั้งหมด 66 ราย ระหว่างเดือน กันยายน - ตุลาคม พ.ศ. 2553

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร วารสาร บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ และเอกชนที่ได้เก็บรวบรวมไว้ และจากเว็บไซต์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้นำมาตรวจสอบความถูกต้อง ลงรหัสตัวเลข และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิจัยครั้งนี้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)